

Mænds Tjeneste, vilde den vel snarest lade dem danne et Compagni Feltpræster. Da nu Hæren fornuftigviis ingenfinde vil kunne faae Brug for mere end 3 eller 4 Feltpræster, saa er Følgen deraf, at den øvrige Deel af Compagniet vilde ligge bag Rinten til Disposition, for at kunne erstatte mulig Afgang blandt de fungerende Feltpræster. Vilde det være en heldig Maade at anvende disse Mænd paa, der netop i Krigstider kunne gjøre saa overordentligt Gavn i Menighederne, i Hjemmet. Det er bekjendt nok, hvilken Sorg Krigen affødkommer i Familierne, og hverledes de, som have Falbne, Saarede eller Savnede blandt deres Slægt og Venner trænge til Trøst og Opmuntring. Det er ogsaa bekjendt, at samtlige Skolelærere skulle ind under Hæren; der vil altsaa være mange Steder, hvor Skolelærerne ere borte. Vil det da ikke være heldigere, at Præsterne bleve hver i sin Menighed og trøstede Familierne og underviste i Skolerne, fremfor at gaae med i Krigen som Medlemmer af et Feltpræstcompagni eller som Hjælpere for Intendanturen? Den Betragtning, som det ærede Mindretal ogsaa gjør gjældende, at navnlig Præsten skal vise sin Tro af sine Gjeringer, er jo ganske vist fortræffelig, men den finder netop Sted, naar man gaar ud fra den Forudsætning, at Ungen bliver Præst, førend han er 33 Aar, thi saa har jo enhver Præst forinden sin Ansættelse staaet 8 Aar i Linien, nemlig fra det 25de til det 33te Aar; han har altsaa som theologisk Studerende eller Candidat være Soldat i 8 Aar, og har altsaa havt tilstrækkelig Leilighed til at vise, at han vilde kæmpe for Fædrelandet, og naar han har gjort dette godt, saa har han ogsaa havt tilstrækkelig Leilighed til at give det gode Exempel. Man har fremdeles sagt, at den Grundtanke, hvorpaa Loven hvilede, skulde gennemføres til sin yderste Grændse. Dette kan jeg ikke gaae ind paa, og allermindst i en Forsamling som denne, hvis Hovedopgave det netop er, at begrænde Principerne, hvis Hovedopgave det netop er i saa mangfoldige Tilfælde ikke at føre dem til det Yderste, men ved hensigtsmæssige Foranstaltninger at holde dem indenfor fornuftige Grændser. — Der er endnu to Betragtninger, som gjøre, at jeg absolut

maa stemme imod Endringsforslaget. Den ene Betragtning er den, at jeg ikke finder det heldigt at stemme for et Forslag, om hvilket man med afgjort Visshed kan vide, at Regeringen ikke vil gaae ind derpaa, og jeg vil tillade mig at sige, at efter min Opfattelse troer jeg heller ikke, at man nogenfinde vil kunne tænke sig, at Landstinget vilde gaae ind derpaa. (Afbrydelse). Ja, jeg veed, at de Herrer ikke holde af, at man taler om, hvad der vil skee i det andet Thing, men jeg tillader mig at sige, at det er min Opfattelse af Sagen, og jeg betragter det altsaa som et kostbart Tilspil at vedtage dette Endringsforslag. Men min Hovedbetragtning er den, at det slet ikke ligner os her i Danmark, som er et beskedent Folkelærd, at tage en saadan Bestemmelse, hvorved vi henlede hele Verdens Opmærksomhed paa os; det ligner os ikke at tage en Bestemmelse, hvortil der ikke findes nogen tilsvarende hos andre civiliserede Folkelag. Den Bestemmelse, her foreslaaes, er fuldstændig „ikke-europæisk“; det er muligt, at de Geistlige blandt Negerne eller de røde Indianere gaar med i Felten, det veed jeg ikke, men derimod er det ganske bestemt, at hos intet civiliseret Folkelag ere de Geistlige underkastede Børnepligten. Jeg synes allerede, at denne Betragtning maa være tilstrækkelig til ikke at gaae ind paa det af det ærede Fleertal stillede Forslag.

Ogsaa med Hensyn til § 3 er der Meningsforskjel tilstede, men den er i alt Fald af mindre Betydning. Et æret Fleertal mener, at de, der have lidt Straf af offentligt Arbejde, skulle, som hidtil, blive staaende i Mullerne. Et Mindretal, der forøvrigt, saavidt det er muligt, nærmer sig Fleertallet i Størrelse, altsaa blot er 1 mindre, mener, at det er overflødig, at disse Folk skulle opføres i Mullerne for at staae der til Brug for særegne Arbejdscommandoer, da Hæren aldrig har benyttet saadanne, og der er al Rimelighed for, at den ikke heller i Fremtiden vil komme til at benytte dem, eftersom omtrent det Eneste, der ikke er Mangel paa, er Mandskab; men det vil i høieste Grad foruleilige Udskrivningsvæsenet, idet det netop er de nævnte Folk, som det er allervanskeligst at passe paa, da de smutte bort, snart hist, snart her. Man mener derfor,